8. SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

T. C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

Bu kitapçık BURSA Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. **BOŞLUK DOLDURMA**

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen kelimelerden uygun olanlarla doldurunuz.

Osmanlıcılık	Yunanistan	Fransız İhtilali	sömürgecilik	Berlin Antlaşması	Sırbistan
İslamcılık	kurmay yüzbaşı	Bulgaristan	Uşi Antlaşması	Sofya Askeri Ateşemiliterliği	Şam 5. Ordu
Trablusgarp	Hareket Ordusu	31 Mart İsyanı	Picardie Manevraları	Romanya	Gelibolu

a. 1789'da başlayan………………………………eşitlik, özgürlük, adalet gibi kısa sürede tüm Avrupa'ya yayılan fikirlerin ortaya çıkmasını sağladı.

b. Milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı Devleti'ne karşı ilk isyan eden devlet……………………….'dır. ……………………… ise bağımsızlığını ilan eden ilk devlettir.

c. Tarihimizde 93 Harbi olarak da bilinen 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı……………………..ile sona ermiştir.

d. ………………………………tüm Müslümanları halifenin etrafında toplayarak tekrar Osmanlı Devleti'ni eski gücüne kavuşturmayı hedefleyen fikir akımıdır.

e. Mustafa Kemal Fransa'da katıldığı .... tatbikatında uçakların savaşlarda çok önemli rol oynayacağını görmüştür.

f. .... I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı topraklarından en büyük payı alması II. Balkan Savaşına sebep olmuştur.

g. Mustafa Kemal 1905 yılında İstanbul Harp Akademisini bitirdikten sonra kurmay yüzbaşı rütbesiyle .... atanmıştır.

h. Mustafa Kemal, Selanik'te görevliyken İstanbul'da .... çıkmış ve bu isyanın bastırılmasında Hareket ordusunun Kurmay Başkanı olarak görev almıştır.

i. Mustafa Kemal'in emperyalist güçlere karşı ilk başarısı .... Savaşı'dır.

j. Mustafa Kemal'in Balkan Savaşları sırasında .... 'da görev alması onun ileride gerçekleşecek olan Çanakkale Savaşı öncesi bölgeyi tanımasını sağlamıştır.

k. I. Balkan Savaşı'na katılmayıp II. Balkan Savaşı'na katılan devlet .... 'dır.

l. .... görevi sırasında Mustafa Kemal'in Avrupalı devletlerin temsilcileriyle görüşmesi dış politika ve diplomasi alanında tecrübe kazanmasını sağlamıştır.

2. DOĞRU YANLIŞ

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) koyunuz. Yanlış cümlelerin altına doğrularını yazınız.

No	İfade	Doğru	Yanlış
1	I. Dünya Savaşı öncesi Osmanlı Devleti'ni etkileyen olaylardan biri de Fransız İhtilali'dir.		
2	Osmanlı aydınları Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için çeşitli fikirler geliştirdiler.		
3	Tanzimat Fermanı ile azınlıklara tanınan hakların Avrupalı devletler tarafından yetersiz bulunması üzerine Meşrutiyet ilan edildi.		
4	Kanun-i Esasi, Türk tarihinin ilk anayasası olarak yayımlandıktan sonra anayasanın bir gereği olarak Mebusan Meclisi açıldı.		
5	Mebusan Meclisi'nde gayrimüslim milletvekili sayısı Müslüman vekil sayısından fazladır.		
6	Mehmet Emin Yurdakul, Tevfik Fikret gibi aydınlar Batıcılık fikir akımının temsilcileridir.		
7	Mustafa Kemal, Fransa'nın Trablusgarp'a saldırması üzerine gönüllü subay arkadaşları ile birlikte gizlice Trablusgarp'a gitti.		

3. EŞLEŞTİRME

Aşağıda verilen kavramları birbirleriyle ilişkili olanları eşleştiriniz.

Milliyetçilik	Fransız İhtilali
Ham madde ve pazar arayışı	I. Meşrutiyet
Dış borçlar	Abdulmecid
Tanzimat Fermanı	Sömürgecilik
Kanun-i Esasi	Duyun-u Umumiye

4. KISA CEVAPLI - AÇIK UÇLU SORULAR

Aşağıdaki soruların cevaplarını altındaki boşluklara yazınız.

I. 19. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti dağılma sürecine girdi. Bu gelişme üzerine devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya çıktı. Bu fikir akımları nelerdir?

....

II. Fransız İhtilali sonrası ortaya çıkan milliyetçilik fikri sonrasında Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda kaybettiği son toprak hangisidir?

....

III. Osmanlı Devleti'nin aldığı borçları ödeyememesi sonucunda alacaklı devletler tarafından kurulan kurum nedir?

....

IV. 18. yüzyılda İngiltere'de başlayan ve kısa sürede bütün Avrupa'ya yayılarak sömürgeciliği ortaya çıkaran gelişme nedir?

....

V. Osmanlı Devleti'nde halk ilk defa ne zaman yönetime katılmıştır?

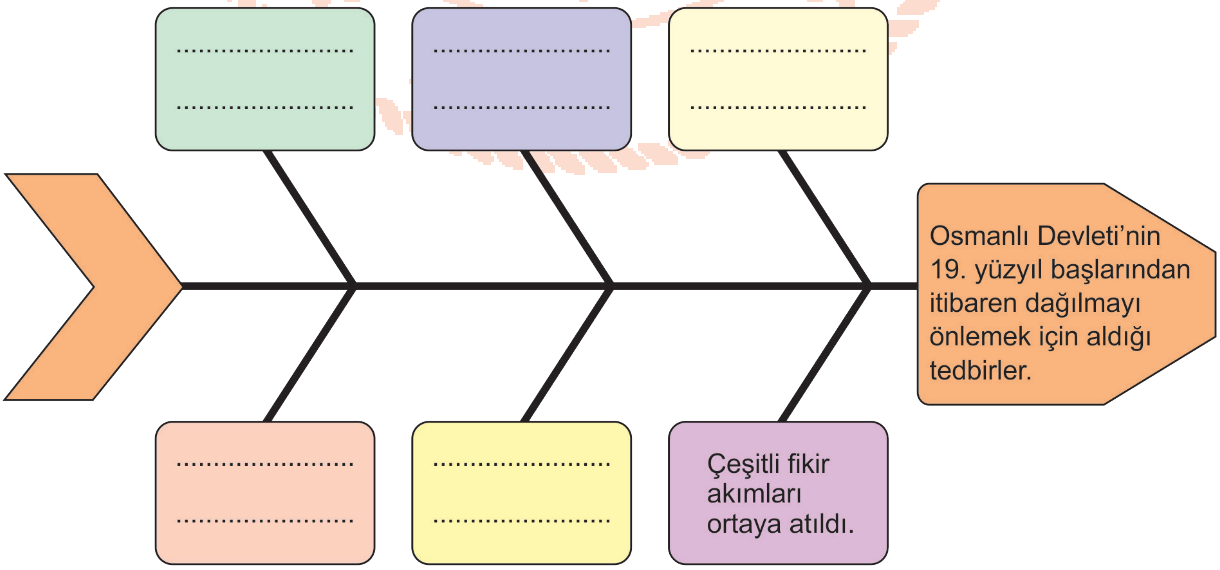
....

VI. Osmanlı Devleti'nde Meşrutiyet yönetimini istemeyenlerin çıkarmış olduğu isyan nedir?

....

5. BALIK KILÇIĞI

Aşağıdaki balık kılçığı diyagramını, Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyıl başlarından itibaren dağılmayı önlemek için aldığı tedbirlere uygun olarak doldurunuz.

6. YAPILANDIRILMIŞ GRİD

Verilen kutucuklardaki kelimelerin numaralarını aşağıdaki sorularda boş bırakılan yerlere yerleştiriniz. (Bir soruya birden fazla numara verilebilir.)

1. Eşitlik	2. Özgürlük	3. İslamcılık	4. Batıcılık
5. Fabrika	6. Adalet	7. Ham madde	8. İnsan hakları
9. Osmanlıcılık	10. Pazar arayışı	11. Türkçülük	12. Sömürgecilik

1. Fransız İhtilali ile ilgili kavramlar hangileridir?

....

2. Sanayi inkılabı ile ilgili olan kavramlar hangileridir?

....

3. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya atılan fikir akımları hangileridir?

....

7. EŞLEŞTİRME

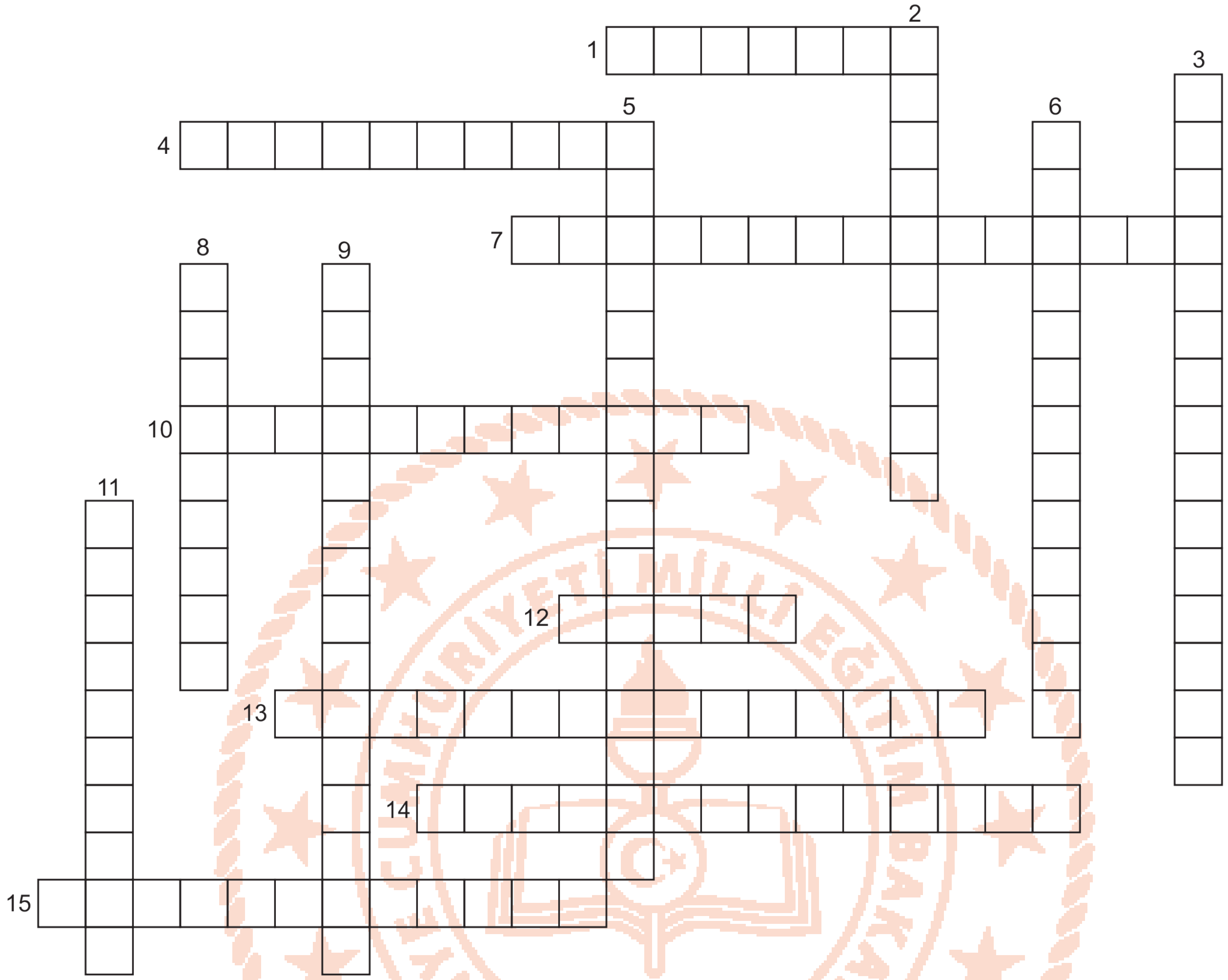
Aşağıda verilen kişilerle, bu kişilerin Mustafa Kemal'i etkilediği ilgi alanı ve fikirleri eşleştiriniz.

Ziya Gökalp (A)	( ) Tarih sevgisi
Ömer Naci (B)	( ) Hak, adalet ve özgürlük
Kolağası Mehmet Tevfik Bey (C)	( ) Hitabet sanatı
Jean Jack Rousseau (D)	( ) Milliyetçilik
Tevfik Fikret (E)	( ) Milli egemenlik

8. BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı, soruların cevaplarına uygun olarak doldurunuz.

(İki kelimeden oluşan cevaplarda kelimelerin arasında bir kutu boş bırakılacaktır.)

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. Türk birliğini kurma ideali
3. Avrupa'da 18. yüzyılda gelişen, ön yargı ve ideolojilerden uzak, bilgiye dayalı özgür ve akılcı düşünce dönemi
5. Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın herkesin kanun önünde eşit sayıldığı ferman
6. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan her milletin kendi bağımsız devletini kurma düşüncesi
8. Ziya (Gökalp), Yusuf (Akçura), Gaspıralı İsmail ve Mehmet Emin (Yurdakul) gibi aydınların savunduğu fikir akımı
9. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasasına dayanarak açılan meclis
11. Müslüman milletlerin Osmanlı halifesinin etrafında toplanması fikri

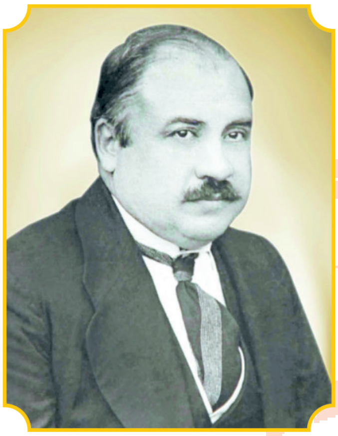
SOLDAN SAĞA

1. 1856 yılında gayrimüslimlerin haklarının genişletilmesini sağlayan ferman
4. 1876 yılında padişah II. Abdülhamit tarafından kabul edilen yönetim şekli
7. Buhar gücünün makinelerde kullanılması ile İngiltere'de başlayan gelişme
10. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası
12. Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyıl başlarında ayakta kalmak için uyguladığı politika
13. Tanzimat Dönemi'nde ve sonrasında yapılan yenilikleri yeterli görmeyen bazı Osmanlı aydınlarına verilen isim
14. Osmanlı Devleti'nin borçlarının ödenmesi için kurulan idare
15. Osmanlı Devleti'nin ilk kez borç aldığı savaş

9. **FİKİR AKIMLARI EŞLEŞTİRME**

Aşağıda verilen tanımlar ile Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmaya yönelik fikir akımlarını eşleştiriniz. Verilen numaraları fikir akımlarının altındaki kutucuklara yazınız.

1. Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan herkesi, hiçbir ayrım yapmadan Osmanlı vatandaşı olarak kabul eden düşünce akımıdır.
2. Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Yusuf Akçura gibi aydınların savunduğu fikir akımıdır.
3. İslami kuralların devlet hayatına tam anlamıyla hâkim olmasını ve Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır. En önemli temsilcilerinden biri Ahmet Cevdet Paşa'dır.
4. Bu düşünce akımı çeşitli milletlerin Osmanlı birliğinden ayrılması ile başarısız olmuş özellikle Balkan Savaşları sonrasında önemini kaybetmiştir.
5. Dünyadaki bütün Türklerin bir yönetim altında toplanmasını amaçlayan fikir akımıdır.
6. Başlıca temsilcileri Tevfik Fikret ve Abdullah Cevdet olan özellikle 18. yüzyıldaki ıslahatlara dayanan fikir akımıdır.
7. I. Dünya Savaşında Arapların Osmanlıya karşı mücadele etmesi üzerine başarısız olduğu kanıtlanan fikir akımıdır.
8. Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılması ve yıkılmasının önlenmesini amaçlayan fikir akımıdır.
9. Bu fikir akımını savunanlar Genç Osmanlılar Cemiyeti adı altında örgütlenmişler ve başlıca temsilcileri Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'dır.

TÜRKÇÜLÜK

....

OSMANLICILIK

....

BATICILIK

....

İSLAMCILIK

....

10. **TABLO EŞLEŞTİRME**

Aşağıda kavramları ilgili olduğu açıklamalar ile eşleştiriniz.

A	Bulgaristan
B	Trablusgarp
C	Askeri Ateşe
D	Vatan ve Hürriyet
E	Sofya

1	Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısı.
2	Mustafa Kemal'in Balkanları incelemek için gönderildiği şehir.
3	I. Balkan Savaşı'nda en fazla toprağı alıp II. Balkan Savaşı'na neden olan devlet.
4	Mustafa Kemal'in Sofya'daki ilk görevi.
5	Mustafa Kemal'in Şam'da kurduğu cemiyet.

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. Osmanlı Devleti ilk defa Kırım Savaşı sırasında (1854) İngiltere'den dış borç almıştı. Daha sonra diğer devletlerden de borç almış ancak bu borçları ödeyememişti. Bu nedenle Avrupalı devletler alacaklarını tahsil etmek için bir kurum kurdular.

Avrupalı devletlerin kurduğu bu kurum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kapitülasyon İdaresi
B) Duyun-u Umumiye İdaresi
C) Sened-i İttifak
D) Kanun-i Esasi

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı ekonomisine zarar veren olaylardan biri değildir?

A) Coğrafi keşifler'in başlaması
B) Kapitülasyonların kaldırılması
C) Sanayi İnkılabı'nın başlaması
D) Düyun-u Umumiye İdaresinin kurulması

3. Mustafa Kemal'in meşhur "Ben size taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum." sözü onun hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu gösterir?

A) Vatanseverlik
B) İleri görüşlülük
C) İnkılapçılık
D) Teşkilatçılık

4.Mustafa Kemal'in başarılarından dolayı albaylığa terfi ettiği savaş hangisidir?

A) Çanakkale Savaşı
B) Kurtuluş Savaşı
C) Trablusgarp Savaşı
D) Balkan Savaşları

5. "Vatan Şairi" olarak ünlenen bu şair eserlerinde genellikle vatan ve hürriyet konularını işlemiştir. Yazdığı eserler Mustafa Kemal'i derinden etkilemiş ve onda vatan ve millet sevgisinin oluşmasına katkı sağlamıştır.

Mustafa Kemal'i etkileyen ve "Vatan Şairi" olarak bilinen şair kimdir?

A) Namık Kemal
B) Ziya Gökalp
C) Mehmet Emin Yurdakul
D) Tevfik Fikret

6. Manastır Askerî İdadisindeki tarih öğretmeni Mustafa Kemal'in düşünce yapısını etkileyen en önemli öğretmenlerinden biridir. Bu öğretmen, genç Mustafa Kemal'e millî tarih bilincini aşılamıştır.

Mustafa Kemal'e tarih bilinci aşılayan öğretmen kimdir?

A) Yüzbaşı Mustafa Bey
B) Kolağası Mehmet Tevfik
C) Nakiyüddin Bey
D) Sait Halim Paşa

7. I. Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan tüm milletleri Osmanlı milleti adı altında bir araya getirmeyi amaçlayan fikir akımıdır.

II. Tüm Müslümanları Osmanlı halifesi etrafında toplamayı amaçlayan fikir akımıdır.

III. Dünyadaki bütün Türklerin bir yönetim altında toplanmasını amaçlayan fikir akımıdır.

Yukarıda verilen bilgilerle fikir akımlarını eşleştirdiğimiz takdirde hangi fikir akımı dışarda kalır?

A) Türkçülük
B) Ümmetçilik
C) Osmanlıcılık
D) Batıcılık

8. Osmanlı Devleti bu işgale doğrudan müdahale edemedi. Mısır, İngiliz işgali altında olduğu için karadan, donanmanın yetersizliğinden dolayı da denizden Trablusgarp'a yardım gönderilemedi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar, gönüllü olarak bölgeye gittiler. Burada halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattılar.

Paragrafta Mustafa Kemal'in hangi kişilik özellikleri üzerinde durulmuştur?

A) Vatanseverlik – İleri Görüşlülük

B) Kararlılık – Çok Yönlülük

C) Teşkilatçılık – Kararlılık

D) Vatanseverlik- Teşkilatçılık

9.

	MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATINA DAİR BİLGİLER	OLAYLAR
I	Mustafa Kemal'in emperyalist güçlere karşı ilk başarısını kazanması.	BALKAN SAVAŞLARI
II	Selanik'te bulunan Hareket Ordusu'nda görev alması.	31 MART İSYANI
III	Mustafa Kemal'in Gelibolu ve Balayır'da görev alması.	TRABLUSGARP SAVAŞI
IV	Osmanlı Devleti'ni temsilen Fransa'da gerçekleştiren tatbikata katılması.	PİCARDİ MANEVRALARI

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ve olaylar eşleştirilmiştir. Numaralanmış ifadelerden hangileri birbiri ile yer değiştirirse eşleştirme doğru olur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve II D) III ve IV

10. Mustafa Kemal, Selanik Askerî Rüştiyesinde okurken kendisine "Kemal" adını veren ve matematik dersini sevdiren öğretmeni kimdir?

A) Yüzbaşı Mustafa Bey

B) Kolağası Mehmet Tevfik

C) Nakiyüddin Bey

D) Sait Halim Paşa

11. Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Gaspıralı İsmail ve Mehmet Emin Yurdakul gibi aydınların savunduğu fikir akımına göre Osmanlı Devleti dini, dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta kalabilirdi.

Paragrafta bahsedilen fikir akımı hangisidir?

A) Osmanlıcılık

B) İslamcılık

C) Türkçülük

D) Batıcılık

12. Mustafa Kemal'in Selanik Askeri Rüştiyesinde okurken sınıf çavuşu olması onun hangi kişilik özelliğini gösterir?

A) İleri görüşlülük

B) Vatanseverlik

C) Liderlik

D) Kararlılık

13. Büyük bir yıkımla sonuçlanan Balkan Savaşları sonrasında Osmanlı Devleti, daha önce çıkan ayrılıkçı isyanlarla pek çok bölgesini kaybettiği Balkan topraklarını terk etmek zorunda kalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Balkan Savaşları sonrasında bağımsızlığını elde ederek Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan devletidir?

A) Yunanistan

B) Sırbistan

C) Bulgaristan

D) Arnavutluk

14. İstanbul Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı olarak mezun olan Mustafa Kemal, katıldığı savaşlar ve kazandığı başarılarla mareşallik rütbesine kadar yükselmiştir.

Mustafa Kemal aşağıdaki savaşlardan hangisine gönüllü olarak katılmış ve savaş sonrası binbaşılığa yükselmiştir?

A) Trablusgarp Savaşı

B) Balkan Savaşları

C) Çanakkale Savaşı

D) Kurtuluş Savaşı

15. I. Dünya Savaşı öncesi dünyayı etkileyen iki önemli olay vardı. Bunlardan ilki Fransız İhtilali, diğeri ise Sanayi İnkılabıdır. Fransız İhtilali'nin yaydığı .... fikri, Osmanlı Devleti gibi imparatorlukları olumsuz etkilemiştir.

Noktalı bölüme hangi ifadenin getirilmesi uygun olur?

A) Özgürlük B) Adalet C) Sömürgecilik D) Milliyetçilik

16. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, yaşanan olumsuz gelişmeler üzerine Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla çalışmalar yapmaya başladılar.

Aşağıdakilerden hangisi bu çalışmalardan biri olamaz?

A) Tanzimat Fermanı
B) Kanun-i Esasi
C) Islahat Fermanı
D) Düyun-u Umumiye

17. Osmanlı Devleti 19. yüzyılda katıldığı savaşların birçoğundan yenilgiyle ayrılmıştır. Bu savaşlar Osmanlı Devleti'nde insan ve toprak kaybının yanı sıra ciddi ekonomik kayıpları da beraberinde getirdi. Ve Osmanlı Devleti ilk kez Avrupa'dan dış borç almak zorunda kaldı.

Osmanlı Devleti son döneminde girdiği aşağıdaki savaşlardan hangisinde ilk kez dış borç almıştır?

A) Kırım Savaşı
B) 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı
C) Trablusgarp Savaşı
D) I. Balkan Savaşı

18. 1789 Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirler kısa sürede birçok ülkeye yayıldı. İhtilalin yaydığı fikirlerden Osmanlı Devleti de etkilendi. Bu fikirlerden bazıları Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme çabalarına ilham kaynağı olurken, bazıları devletin dağılmasına zemin hazırladı.

Fransız İhtilali'nin yaydığı aşağıdaki fikirlerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin dağılmasında etkili olduğu söylenebilir?

A) Milli Egemenlik
B) Hürriyet
C) Milliyetçilik
D) Eşitlik

19. Mustafa Kemal, matematik derslerindeki başarısıyla dikkat çekti. Ancak Fransızcası zayıftı. Fransızca öğretmeni, bu konuda Mustafa Kemal'e uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarıları dikkate alan ve dil öğrenmenin meslek hayatı açısından öneminin farkında olan Mustafa Kemal, Selânik'te özel bir kursa devam ederek Fransızcasını ilerletmişti.

Mustafa Kemal'i Fransızcasını geliştirmesi için teşvik eden öğretmeni hangi okulda görev yapmaktaydı?

A) Selanik Mülkiye Rüştiyesi
B) Selanik Askeri Rüştiyesi
C) Manastır Askeri İdadisi
D) İstanbul Harp Akademisi

20. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Aydınlanma Çağı Fransız düşünürlerin eserleriyle tanıştı. Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini okuyarak demokrasi, millî egemenlik, özgürlük, eşitlik, hukukun üstünlüğü gibi kavramları öğrenme fırsatı bulmuştur.

Mustafa Kemal'i Fransız düşünürlerin eserleriyle tanıştıran arkadaşı kimdir?

A) Ömer Naci
B) Refet Bele
C) Ali Fuat
D) Ali Fethi

21. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde okurken yakın arkadaşı Ömer Naci sayesinde güzel konuşmaya, hitabete ilgi duydu ve edebiyata yöneldi.

Askeri İdadide Mustafa Kemal'in askerlik mesleğinden uzaklaşabileceğini düşünerek edebiyata çok fazla yönelmemesini söyleyen öğretmeni kimdir?

A) Yüzbaşı Mustafa Bey
B) Kolağası Mehmet Tevfik Bey
C) Mehmet Asım Efendi
D) Yüzbaşı Nakiyüddin Bey

22. I. İstanbul Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Şam 5.Ordu'dur.

II. Osmanlı Devleti'nde I. Meşrutiyet'in ilanı ile halkın tamamı ülke yönetimine katılmıştır.

III. 31 Mart Ayaklanması Selanik'ten gelen Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır.

IV. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik şehri çok uluslu bir yapıya sahiptir.

Yukarıda verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

23. Mülkiye rüştiyeleri ve askeri rüştiyeler, ilk olarak Padişah II. Mahmut döneminde İstanbul'da açılan ve ortaokul seviyesinde eğitim veren kurumlardı. Rüştiyelerden mezun olanlar, o dönemde devletin idari birimleri de dahil olmak üzere çeşitli kurumlarda meslek sahibi oluyorlardı. İlk olarak Selânik Mülkiye Rüştiyesine kaydolan Mustafa burada eğitim görmekten pek memnun kalmadı ve bu okuldan ayrıldı. Çocukluk hayallerini gerçekleştirebilmenin ve çok sevdiği askerlik mesleğine girebilmenin yollarını aramaya başladı.

Paragrafta Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği üzerinde durulmuştur?

A) Çok yönlülüğü

B) İleri görüşlülüğü

C) Eğitimciliği

D) Kararlılığı

24. Tarih ve özellikle Türk tarihi, Mustafa Kemal'in ilgi alanlarındandı. Tarihi sevmesinde etkili olan öğretmeninden, yıllar sonra "Minnet borcum var, bana yeni bir ufuk açtı." diyerek saygıyla söz etmiştir.

Mustafa Kemal'e tarihi sevdiren öğretmeni kimdir?

A) Kolağası Mehmet Tevfik Bey

B) Yüzbaşı Mustafa Efendi

C) Kurmay Binbaşı Refik Bey

D) Yüzbaşı Naci Bey

25. Fransızcaya karşı büyük bir ilgi duyan Mustafa Kemal, Fransızca yayınlanan gazete ve dergileri takip etmiş, Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini okumuştur. Bu sayede Batı'da yaşanan gelişmeleri yakından takip etmiş ve özellikle Fransız İhtilalinin yaydığı fikirlerden etkilenmiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisi Mustafa Kemal'i etkileyen Aydınlanma Çağı Fransız düşünürlerden biridir?

A) John Locke

B) Montesquıeu

C) Immanuel Kant

D) David Hume

26. I. Annesinin isteği ile eğitime burada başlamış fakat yarıda bırakmıştır.

II. İlk kez eğitim için başka bir şehre gitmiştir.

III. Devletin başkentinde okuduğu bu okuldan Teğmen rütbesiyle mezun olmuştur.

Yukarıda verilen bilgilerde Mustafa Kemal'in okuduğu okullardan hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

A) Manastır Askeri İdadisi

B) Mahalle Mektebi

C) İstanbul Harp Akademisi

D) İstanbul Harp Okulu

27. Mustafa Kemal bu okulda okurken arkadaşı Ömer Naci sayesinde, edebiyat ve hitabet sanatına ilgi duydu. Tevfik Fikret ve Namık Kemal'in eserleriyle tanıştı. Yine arkadaşı Ali Fethi'nin (Okyar) aracılığıyla Fransız yazarların eserlerini de okudu.

Yukarıda bahsedilen okul aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şemsi Efendi Okulu

B) Selanik Askeri Rüştiyesi

C) Manastır Askeri İdadisi

D) İstanbul Harp Okulu

28. Aralarında çekişme bulunan çeşitli din ve milliyetten insanların bir arada yaşadığı Manastır'da özellikle Sırplar, Bulgarlar ve Yunanlar kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyordu. Mustafa Kemal, idadi yıllarında Balkanlardaki bu ayrılıkçı fikirler ile ilgili arkadaşlarıyla yaptığı toplantılarda onları tehlikelere karşı uyarmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal'in;

I. Vatanseverlik

II. Sanatseverlik

III. Eğitimcilik

özelliklerinden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I ve IV

29. Osmanlı Devleti'nde daha çok şehirlerde yaşayan ve sahip olduğu haklarla rahat bir yaşam süren azınlıklar, XIX. yüzyıldan itibaren gerek milliyetçilik akımının etkisi gerekse de Avrupalı büyük devletlerin kışkırtmalarıyla Osmanlı Devleti'ne karşı bağımsızlık mücadelesine giriştiler. İngiltere, Fransa ve Rusya azınlık isyanlarının desteklenmesinde başı çekmekteydi.

Avrupalı devletlerin azınlıkları kışkırtmasında;

I. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozmak.

II. Osmanlı'dan kopan topraklarda hâkimiyet kurmak.

III. Osmanlı'dan ayrılan devletlerin güçlenmesini sağlamak.

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştıkları söylenebilir?

A) I ve II.

B) I ve III.

C) II ve III.

D) I, II ve III.

30. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, yaşanan olumsuz gelişmeler üzerine Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla çalışmalar yapmaya başladılar. Bu doğrultuda Padişah Abdülmecid Dönemi'nde 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edildi. Fermana göre;

I. Halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacak

II. Vergi herkesin gelirine göre alınacak

III. Mahkemeler açık olarak yapılacak, rüşvet ve iltimas (kayırma) önlenecek

Tanzimat Fermanına göre hangi alanda çalışma yapıldığı söylenemez?

A) Adalet B) Güvenlik C) Ekonomi D) Eğitim

31. Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri bünyesinde barındıran Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine neden oldu. Özellikle Balkanlardaki Hristiyan topluluklar, milliyetçilik akımının etkisi ve büyük Avrupa devletlerinin de kışkırtmaları sonucu bağımsızlıklarını elde etmek için ayaklanmaya başladılar. Osmanlı Devleti'nde milliyetçiliğin etkisiyle ilk olarak 1804'te Sırplar isyan etti. 1829 Edirne Antlaşması'yla Yunanlar bağımsızlıklarını kazandı. Devam eden dağılma süreci, Osmanlı- Rus Savaşı'nda alınan ağır yenilgi sonrası 1878 yılında imzalanan Berlin Anlaşması ile hız kazandı. Bu antlaşma ile bağımsızlıklarını kazanan Sırbistan, Karadağ ve Romanya Osmanlı Devleti'nden ayrıldılar.

Yukarıda verilen bilgilerden yola çıkarak aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine neden olmuştur.

B) Osmanlı Devletine ilk isyan eden ve bağımsızlıklarını kazanan Sırplar olmuştur.

C) Yunanlar Edirne Antlaşması'yla bağımsızlıklarını kazanmıştır.

D) Berlin anlaşmasıyla birden çok millet Osmanlı Devleti'nden ayrılmıştır.

32. ''Üçüncü sınıf kalabalıktı. Bunlardan ancak, pek az bir kısmı harp akademisine girebilecekti. Geri kalanlar tayin edildikleri kıtalara dağıtılacaktı. Mustafa Kemal, muhakkak kurmay subay olacağına inanıyordu. Bir gün;

-Ya kurmay olamazsan, ne yaparsın?
diye yarı ciddi, yarı şaka takılan sınıf arkadaşımız Arif'i derhal susturmuştu:
-Seni bilmiyorum fakat ben muhakkak, kurmay olacağım.
Mustafa Kemal kurmay oldu. Arif, mümtaz yüzbaşı olarak okuldan çıktı. ''

Yukarıda verilen konuşmadan hareketle Mustafa Kemal'in;

I. Liderlik
II. Kararlılık
III. İdealistik

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II.
B) II ve III.
C) I ve III.
D) I, II ve III.

33. Aşağıda Mustafa Kemal'le, dayısının köyünde yaşayan bir çoban arasında geçen konuşmaya yer verilmiştir:

– Arkadaş, tabiatla iç içesin, koyunlarını güdüyorsun, özgürsün, belki mutlusun da. Fakat daha aktif bir hayat yaşamayı arzulamaz mısın? Kendine bir hedef seçersin ve hedefine varmak için okula gidersin.

– İyi güzel diyorsun da bizim köyde okul yok ki. Şehirdeki okula gitmeye kalksam, hiç tanıdığımız yok. Orada, kalacak yerim de yok. Zaten babamlar bırakmazlar gideyim. Belki onlar da isterler Ali amir memur olsun ama şu gördüğün koyunların başına bir çoban lazım.

– Bak arkadaş, hayatta insanın eline birtakım fırsatlar geçer. Önemli olan ele geçen bu fırsatları en iyi şekilde değerlendirebilmektir. Bunun için de gayret gereklidir. Eğer biz seçtiğimiz hedefe ulaşmak için yeterli gayreti göstermezsek zaman içinde hedefimize gittikçe yaklaştığımızı değil, bilakis hedefimizden giderek uzaklaştığımızı fark ederiz. Kimsenin kimseye zorla meslek seçtirmesine taraftar değilim. Severek yapılmayan bir iş, bir uğraş, kişiye hayatı anlamsız kılar. Böyle biri de eğer çıkış yolu bulamazsa yani hayatını anlamsızlıktan kurtaramazsa vatanına, milletine gerektiği şekilde faydalı olamaz.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşamayız</u>?

A) Eğitim öğretime büyük önem vermiştir.
B) Hedeflerine ulaşmak için kararlı davranmıştır.
C) Çevresindekileri de aydınlatmak istemiştir.
D) En önemli meslek olarak askerliği görmektedir.

34. ''Komşumuz Binbaşı Kadri Bey'di. Onun oğlu Ahmet askeri okula gidiyordu. Askeri mektep elbiseleri giyiyordu. Onu görünce ben de böyle elbiseler giymeye hevesleniyordum. Sokaklarda zabitler (subay) görüyordum. Onların derecesine varmak için takip edilmesi lazım gelen yolun askeri rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selânik'e geldi. Askeri rüştiyeye girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten pek korkuyordu. Asker olmama şiddetle engel oluyordu. Kabul imtihanı zamanı gelince ona sezdirmeden kendi kendime askeri rüştiyeye imtihan verdim. Böylece anneme karşı bir emrivaki yaptım."

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

I. İdealisttir
II. Kararlıdır
III. Yakın çevresinden etkilenmiştir

yorumlardan hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

35. Mustafa Kemal'in askerlik hayatında gösterdiği başarılar, kendisinin ve Türk milletinin geleceğini etkilemiştir. Öğrenim hayatını başarı ile tamamlayan Mustafa Kemal, 1905'te kurmay yüzbaşı rütbesiyle ilk görev yeri olan Şam'daki 5.Ordu'ya atandı. Burada yakın arkadaşlarıyla birlikte '' Vatan ve Hürriyet '' adında gizli bir cemiyet kurdu. Mustafa Kemal Şam'da kurduğu cemiyetin adıyla ilgili niçin hürriyet, niçin vatan gibi sorulara şöyle cevap vermiştir: ''… Ancak hür fikirli insanlardır ki vatanlarına faydalı olabilirler, onlardır ki vatanlarını kurtarıp muhafaza etmek kudretine malik olurlar… ''

Mustafa Kemal'in Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin adıyla ilgili açıklamasını, onun hangi sözü ile ilişkilendirebiliriz?

A) '' Bir ulus, sımsıkı birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek bir güç düşünülemez. ''
B) " Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve çöküş vardır. Her ilerleyişin ve kurtuluşun anası hürriyettir."
C) '' Ben icap ettiği zaman en büyük hediyem olmak üzere, Türk milletine canımı vereceğim. ''
D) "Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için, en hakiki mürşit bilimdir, fendir."

36. "Oldum olası, daha İttihat ve Terakki zamanında İttihat ve Terakki Partisi ile aramızda beliren mesele budur. Ordunun siyasetten ayrılması… Yani orduda subay olacak, aynı zamanda bir siyasi partinin üyesi olarak çalışacak, bu olmaz dedik biz… Atatürk bu fikirde idi. Ben o fikirdeydim. Karabekir o fikirde idi. Bunun mücadelesini yapıyorduk. İttihat ve Terakki'nin, hükümetin başında bulunanlar ise ordunun politikadan ayrılmasına imkân görmüyorlardı."

Yalnızca verilen metinden yola çıkarak I. Balkan Savaşı'nın kaybedilme sebebini hangisi ile ilişkilendirebiliriz?

A) Ordunun savaşa hazırlıksız olması ve ordunun erken terhis edilmesi
B) Hükümetin güçsüzlüğü ve Balkanlardaki durumun takip - edilememesi
C) Gerekli askeri gücün sevk edilememesi, silah ve malzemenin yetersizliği
D) Orduda fikir ayrılıklarının olması ve ordunun siyasete karışması

37. Mustafa Kemal, Meşrutiyet'in ilanı ve sonrasında yapılanları yeterli görmüyordu. Memlekette daha büyük ve köklü değişikliklerin yapılması gerektiğine inanıyordu. Bir süre sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti mensuplarıyla fikir ayrılığına düştü. Bu cemiyetin gizli olmaktan çıkarılması ve yasal bir partiye dönüşmesi gerektiğini belirtti. Ayrıca ordunun siyasetten ayrı tutulması fikrini savundu. Mustafa Kemal'in bu konudaki görüşleri şöyledir: Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesiyle uğraşsın..."

Buna göre;

I. Mustafa Kemal Meşrutiyet sonrası yapılan değişiklikleri yetersiz görmüştür.
II. İttihat ve Terakki'nin gizli olmaktan çıkarılıp yasal bir hal almasını savunmuştur.
III. Mustafa Kemal'e göre ordu siyasetten ayrılmalı ve asli göreviyle uğraşmalıdır.
IV. Millete dayanan bir parti kurulmasının önündeki engelin ordu mensuplarının cemiyet içinde kalması olarak görmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I, II ve III C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

38. XIX. yüzyılın sonlarına doğru siyasi birliğini tamamlayarak Avrupa'da yeni bir güç olarak ortaya çıkan İtalya, ekonomisini hızla geliştirerek dünya siyasetinde söz sahibi olmak istiyordu. Bunun için sömürgeciliğin şart olduğunu düşünen İtalya, dünyadaki önemli sömürgelerin İngiltere, Fransa ve Rusya tarafından paylaşıldığını gördü. Bunun üzerine kendisine coğrafi olarak yakın ve zayıf olan Osmanlı Devleti'nin elinde bulunan Trablusgarp'a saldırdı. İngiltere ve Fransa ise İtalya'nın bu girişimini desteklemiştir. İngilizler, daha önce işgal ettikleri, Mısır üzerinden Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'a asker göndermesine izin vermemişlerdir.

Trablusgarp Savaşı ile ilgili yukarıdaki bilgilere bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İngiltere, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumaktan vazgeçmiştir.
B) Osmanlı Devleti topraklarını savunmakta zorlanmaktadır.
C) İtalya bir sömürge İmparatorluğu kurmak istemektedir.
D) İngiltere ve Fransa Osmanlı'yı kendilerine rakip görmektedir.

39.

Namık Kemal	Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde eğitim görürken vatan şairi Namık Kemal'in eserlerini okuyarak onun meşrutiyet sisteminin gerekliliği ve hürriyetin önemi üzerine görüşlerinden etkilendi.
Ziya Gökalp	Mustafa Kemal Ziya Gökalp'in Türk tarihinin bir bütün olarak değerlendirilmesi, gerekliliği halkın yararının gözetilmesi, eğitim ve öğretimin birleştirilmesi, dilin sadeleştirilmesi, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması gibi görüşlerinden etkilendi.
Tevfik Fikret	Öğrencilik yıllarından itibaren eserlerini takip ettiği Tavfik Fikret, Mustafa Kemal'in çağdaş ve inkılapçı kişiliğinin oluşmasında etkili oldu. Tevfik Fikret'in Sis, Ferda ve Rücu adlı şiirlerini çok seven Mustafa Kemal onun için "Hangi Türk şairi böyle devrimci şiirler yazmıştır?" dedi.

Yukarıda Mustafa Kemal'in etkilendiği Türk düşünürler hakkında bazı bilgiler verilmiştir. Buna göre;

I. Namık Kemal ve Ziya Gökalp'in eserleri sayesinde Mustafa Kemal'in vatan ve millet sevgisi gelişmiştir.

II. Mustafa Kemal'in çağdaş Türk devletini oluşturma konusunda yaptığı birçok inkılap Ziya Gökalp'ten etkilendiğinin gösterir.

III. Mustafa Kemal, Tevfik Fikret'in yazdığı şiirlerden etkilenmiş ve inkılapçı kişiliğinin oluşmasında bu şiirler önemli rol oynamıştır.

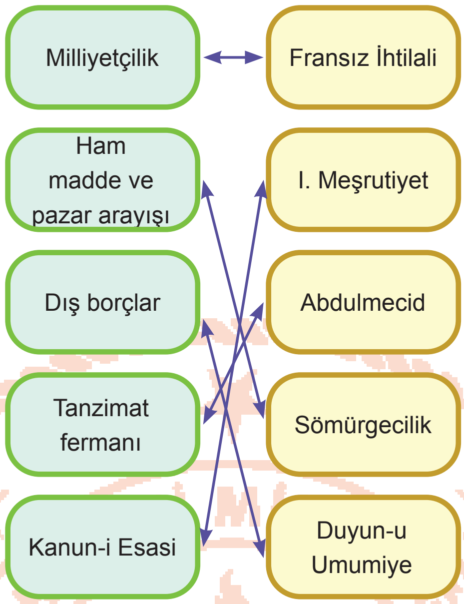
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

1. BOŞLUK DOLDURMA
a. Fransız İhtilali
b. Sırbistan, Yunanistan
c. Berlin Antlaşması
d. İslamcılık
e. Picardie Manevraları
f. Bulgaristan
g. Şam 5. Orduya
h. 31 Mart İsyanı
i. Trablusgarp
j. Gelibolu
k. Romanya
l. Sofya Askeri Ateşemiliterliği

2. DOĞRU - YANLIŞ
1. D
2. D
3. Y
   Tanzimat Fermanı ile azınlıklara tanınan haklar Avrupalı devletler tarafından yetersiz bulunması üzerine Islahat Fermanı ilan edildi.
4. D
5. Y
   Mebusan Meclisi'nde gayrimüslim milletvekili sayısı Müslüman vekil sayısından azdır.
6. Y
   Mehmet Emin Yurdakul, Tevfik Fikret gibi aydınlar Türkçülük fikir akımının temsilcileridir.
7. Y
   Mustafa Kemal, İtalya'nın Trablusgarp'a saldırması üzerine gönüllü subay arkadaşları ile birlikte gizlice Trablusgarp'a gitti.

3. EŞLEŞTİRME

4. KISA CEVAP- AÇIK UÇLU
1. Türkçülük, İslamcılık, Batıcılık, Osmanlıcılık
2. Arnavutluk
3. Düyun-u Umumiye
4. Sanayi İnkılabı
5. 1876 I. Meşrutiyet
6. 31 Mart İsyanı

5. BALIK KILÇIĞI
Tanzimat Fermanı ilan edildi.
Islahat Fermanı ilan edildi.
I. Meşrutiyet ilan edildi.
Mebusan Meclisi açıldı.
Kanuni esasi ilan edildi.

6. YAPILANDIRILMIŞ GRİD
1. 1,2,6,8
2. 5,7,10,12
3. 3,4,9,11

7. EŞLEŞTİRME
A. Milliyetçilik
B. Hitabet Sanatı
C.Tarih Sevgisi
D.Milli Egemenlik
E. Hak, adalet ve özgürlük

8. BULMACA
1. ISLAHAT
2. TURANCILIK
3. AYDINLANMA ÇAĞI
4. MEŞRUTİYET
5. TANZİMAT FERMANI
6. MİLLİYETÇİLİK
7. SANAYİ İNKILABI
8.TÜRKÇÜLÜK
9.MEBUSAN MECLİSİ
10.KANUNİ ESASİ
11. İSLAMCILIK
12.DENGE
13.GENÇ OSMANLILAR
14. DÜYUNU UMUMİYE
15. KIRIM SAVAŞI

9. FİKİR AKIMLARI EŞLEŞTİRME
Türkçülük (2,5)
Osmanlıcılık (1,4,9)
Batıcılık (6, 8)
İslamcılık (3,7)

10. TABLO EŞLEŞTİRME
A-3
B-1
C-4
D-5
E-2

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. B	21. C
2. B	22. C
3. A	23. D
4. A	24. A
5. A	25. B
6. B	26. C
7. D	27. C
8. D	28. A
9. B	29. A
10. A	30. D
11. C	31. B
12. C	32. B
13. D	33. D
14. A	34. D
15. D	35. B
16. D	36. D
17. A	37. D
18. C	38. D
19. C	39. D
20. D	

meb.gov.tr